

Ultimat Nemčije osrednji češkoslovaški vladi: Namesto ČSR – tri samostojne države

Po nenadnem sestanku slovaškega voditelja dr. Tisa sinoči pri Hitlerju naj bi slovaški deželni zbor danes oklical samostojno slovaško državo - Mobilizacija letnika 1913 v Nemčiji

Bratislava, 14. marca. o. Položaj na Slovaškem se po imenovanju nove vlade in po ukrepih, ki jih je vlada izdala, ni nič izboljšal. Po vseh večjih krajih je včeraj prišlo do novih spopadov med Hlinkovo gardo in med oblastmi. Agitacija za proglasitev samostojne slovaške države je v nedeljo in včeraj zavzela izreden obseg. To agitacijo je zlasti pospeševalo dejstvo, da je bivši slovaški minister Durčanský govoril vsaki dve uri v dunajskem radiu ter vabil Slovake, naj obračunajo s Čehi in se odločijo za samostojno državo pod Hitlerjevim pokroviteljstvom. Durčanský je obljubil rešitev v štirindvajsetih urah in naznanil tudi, da je na Dunaju pripravljena posebna slovaška legija, ki bo vkorakala v Bratislavo ter izvedla ločitev Slovakov od Čehov.

Bivši predsednik slovaške vlade dr. Tiso je bil včeraj popoldne nenadno povabljen k Hitlerju. Odpotoval je iz Bratislave na Dunaj, kjer se je sestel z dr. Durčanskim. S tem vred in v spremstvu voditelja Nemcev na Slovaškem Karmasinom je s posebnim letalom letel v Berlin. Po prihodu v Berlin ga je takoj sprejel zunanji minister von Ribbentrop, nato pa še Hitler. O sprejemu pri Hitlerju in o razgovorih, ki jih je dr. Tiso imel z njim, je bilo izdano suho uradno poročilo, ki pravi, da sta Hitler in dr. Tiso pretresla vsa vprašanja, ki se tičejo Slovaške in Nemčije.

Po sestanku s Hitlerjem je dr. Tiso telefonično govoril s predsednikom češkoslovaške republike dr. Hachom in mu sporočil vsebino razgovorov, ki jih je imel s Hitlerjem, in o zahtevah, ki jih stavi Nemčija glede ureditve notranjega položaja v državi. Po tem razgovoru je dr. Hacha podpisal sklep, da je slovaški avtonomni zbor sklican na izredno zasedanje za danes ob 10. Medtem časom se bo dr. Tiso vrnil iz Berlina v Bratislavo. Pričakujejo, da se bo slovaški avtonomni zbor na tej seji proglasil za državni zbor in razglasil hkratu ustanovitev samostojne slovaške države.

Poročajo, da je Nemčija ponoči poslala praški vladi spomenico, v kateri zahteva namesto dosedanje češkoslovaške republike ustanovitev treh samostojnih držav: Češke, Slovaške in Karpatske Ukrajine.

Nemčija vidi samo v taki ureditvi češko-slovaškega vprašanja jamstvo za mir v tem delu Evrope in je pripravljena Čehom, Slovakom in Ukrajincem jamčiti za nedotakljivost njihovih ozemlj in politično svobodo. Položaj na Slovaškem je zadnje čase tak, da Nemčija ne more več mirno gledati sedanjega stanja na Slovaškem in krivičnega ravnanja s Nemci ter Slovaki.

Nemška spomenica vsebuje tri točke:

1. Slovakom je treba takoj priznati pravico do samoodločanja.
2. Iz praške vlade morata odstopiti vojni minister general Sirovy in notranji minister Fišer.
3. Praška vlada mora Nemčiji dati takoj jamstva o spoštovanju pravic nemške manjšine na Češkem in na Moravskem.

Praška vlada je imela vso noč sejo. Poročajo, da je sprejela vse nemške zahteve, ker ji kaj drugega pač ne preostane.

München, 14. marca. AA. Reuter: Včeraj so bile poklicane pod orožje vse osebe, ki pripadajo rezervnemu razredu 1913. Mnogi obvezanci so današnjega dneva je odpotovali veliko vojaštva iz Monakovega na Dunaj. Minister za propagando je preje trdil, da potujejo te čete na Dunaj za revijo čet, ki se bo izvršila na Dunaju pred Hitlerjem o priliki proslave obletnice priključitve k Nemčiji.

Poročajo, da se je začelo veliko gibanje čet v bližini nemško-češke meje. Po vesteh iz dobro poučenih virov štejejo te čete okoli 200.000 mož. Del teh čet se nahaja v Dresdenu, drugi v Leipzigu, tretji pa na Dunaju.

London, 14. marca. o. Angleška vlada je na včerajšnji seji razpravljala o položaju na Slovaškem. O seji ni izšlo nikako poročilo. Pač pa pišejo listi danes, da Anglija ni vezana jamčiti za sedanje češko-slovaške meje ali za obstanek države, kakršna je, češ da ČSR ni izpolnila pogojev, ki bi bili za to jamstvo potrebni. Drugi listi spet izražajo praški vladi svoje simpatije, toda ničesar drugega.

München, 14. marca. AA. Reuter: Med nemškim ljudstvom mnoga govore o gibanju nemških čet v toku zadnjega tedna. Opaziti je bilo predvsem gibanje čet na cestah v smeri proti Salzburgu. Na drugi strani so prihajale čete iz Nürnbergu. Te čete so v glavnem mehanizirani oddelki z lahкими in protiletalskimi topovi ter lahкими tanki. Konec minulega tedna so bile

monakovski ulice polne letalskih čet s topovi. V zadnjih dveh dneh je opaziti prevoz čet z vlaki in velikimi tovornimi avtomobili iz Monakovega proti Solnogradu.

Budimpešta, 14. marca. Madžarski krogi z največjo pozornostjo zasledujejo potek sedanje slovaške krize. Neodvisnost Slovaške ne pomeni samo zadnje upanje za vrnitev Bratislave Madžarski, temveč pomeni tudi to, da bi ves severni kakor tudi zahodni del Madžarske mejil na Nemčijo in nemške podložnike. Nemški vpliv bi postal s tem še močnejši.

Praga, 14. marca. m. Z ozirom na nadaljne ostre napade nemškega radija ter na poročila nemškega časopisa, se morajo mesta Brno, Jihlava, Olomuc in Budejovice smatrati kot nemško življenjsko področje. Vsi praški krogi so v skrbeh, da bi prišlo tudi do zasedbe sedmega pasu, v katerega spadajo omenjena mesta. Čeprav za ta načrt češkoslovaška javnost še ne ve, vlada v političnih krogih zaradi njega veliko razburjenje.

Uradno poročilo o sklicanju slovaškega deželnega zbora;

'Zgodovinski dan za bodočnost Slovakov'

Praga, 14. marca. Uradno poročajo: S soglasjem predsednika češkoslovaške in predsednika slovaške vlade je predsednik republike sklical slovaški parlament za danes. Seje se bo udeležil tudi bivši predsednik slovaške vlade Tiso. Današnja seja slovaškega parlamenta pomeni zgodovinski dan za Slovaško, ker se bo odločilo o njeni bodočnosti in obstoju slovaškega naroda.

London, 14. marca. Diplomatski urednik »Observerja« piše, da se vprašanje Slovaške hitro bliža svoji rešitvi. Kaže, da bo na današnjem sestanku parlamenta v Bratislavi proglašena odepitev Slovaške od Češkoslovaške ter, da bo osnovana neodvisna slovaška država. Izve se, da bo

zaradi dogodkov v Češkoslovaški prišlo do razgovorov med angleško in francosko vlado v zvezi z jamstvom sedanjih češkoslovaških meja kakor je to določeno v Münchenskem sporazumu. Dasi določa münchenski sporazum varstvo češkoslovaških mej, bi vendar štiri velesile ne predzele nobenega koraka v primeru, da Slovaki sami sklenejo odepitev od Češkoslovaške. Izgleda, da je Nemčija delala na to, da do te odepitve pride. Na drugi strani pa se izve, da Madžari ne bi sprejeli o prevelikim navdušenjem neodvisno Slovaško, ki bi bila pod nemškim pokroviteljstvom, če bi jim to onemogočilo uveljavljanje teženj po Karpatski Ukrajini.

Obisk madžarskih voditeljev v Rimu

Budimpešta, 14. marca. o. Uradno poročajo, da bosta predsednik madžarske vlade grof Teleky in zunanji minister grof Czaky obiskala Rim v prvi polovici aprila. S tem bosta vrnila zadnji obisk italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Budimpešti ter se z italijanskimi političnimi voditelji razgovorila o bodočem sodelovanju med Madžarsko in Italijo, kakor ga narekuje in kakor ga bo narekoval položaj v Srednji Evropi.

Angleška vlada vabi maršala Goeringa v London

London, 14. marca. o. Poročajo, da nemško angleška trgovska pogajanja, ki se jih udeležuje trgovski minister Stanley, ugodno potekajo in se bodo končala s sporazumom. Po tem sporazumu se bo trgovsko sodelovanje med Nemčijo in Anglijo zelo poživilo in bo služilo kot priprava za politično sodelovanje. Predsednik vlade Chamberlain namerava povabiti v London maršala Göring, vrhovnega voditelja nemškega gospodarstva, da bi pri tej priliki dopolnili razgovore, ki jih zastopniki nemške in angleške industrije imajo zdaj v Berlinu, seveda, če se bodo ti razgovori končali s uspehom. Pri tej priliki bi bila razprava tudi o političnih vprašanjih zlasti o kolonijah.

Predsednik bolgarske vlade potuje v Turčijo

Sofija, 13. marca. Jutri bo odpotoval v Ankaro predsednik vlade in zunanji minister Kjossevanov, da podaljša bolgarsko-turško prijateljsko pogodbo, ki te dni poteče in da vrne obisk predsedniku turške vlade. Prijateljska pogodba o neopadanju in razsodišču med Bolgarsko in Turčijo je bila podpisana za vlade Kalfova, 6. marca 1929. Podaljšal jo je leta 1933 predsednik Mušanov.

Kako poročajo Nemci o dogodkih v ČSR

Berlin, 14. marca. o. Nemško časopisje obširno poroča o zadnjih dogodkih na Češkoslovaškem. Način poročanja je tak, kakor je bil ob dogodkih v lanskem septembru. Vsi listi prinašajo poročila pod senzacionalnimi naslovi.

Tako prinaša »Berliner Börsen Zeitung« poročilo pod naslovom »Češko nasilje kot za Beneš«. »Lokal-Anzeiger« pravi, da se je nasilje v Češkoslovaški povečalo in da je vidno, da Čehi ne računajo z interesi Slovakov in Karpatskih Ukrajincev. »Deutsche Allgemeine Zeitung« smatra, da so Čehi krivi, da se je položaj zaostрил in da je zaradi tega razburjenost dosegla najvišjo stopnjo. Značilno je za politiko in miselnost Čehov, da so se v Brnu slišali vzkliki: »Beneš se bo vrnil!« To dokazuje — piše omenjeni list — tudi popolno nerazumevanje sedanjega položaja. Zatem list pravi, da se je za te dogodke na Slovaškem treba zanimati, ker je med sedanjimi žrtvami terorja tudi nekaj Nemcev. Te žrtve so padle komaj nekaj mesecev po münchenski konferenci. »Nacht-

Sv. oče Pij XII. blagoslavlja Jugoslavijo

Vatikan, 14. marca. o. Sv. oče Pij XII. je pokazal izredno pozornost do naše države s tem, da je včeraj dopoldne sprejel v posebni avdienci našega pravosodnega ministra dr. Ružiča kot prvega zastopnika tujih odposlancev. Dr. Ružič je vodil jugoslovansko zastopstvo za kronanje slovenske in je s kraljevskim poslanikom pri Vatikanu dr. Miroslovičem-Sorgom zastopal Jugoslavijo pri tej priliki. Sv. oče se je dolgo razgovarjal z ministrom dr. Ružičem. Ob slovesu je Pij XII. podelil svoj visoki blagoslov kraljevskemu domu, kr. namestništvu, jugoslovanski vladi in vsemu

jugoslovanskemu ljudstvu. Po avdienci ministra dr. Ružiča je sv. oče sprejel kr. poslanika pri Vatikanu Mirosloviča in njegovo soprogo.

Novi vatikanski državni tajnik kardinal Maglione, ki je danes prevzel svoje pošto, je tudi sprejel v avdienco ministra dr. Ružiča in naše zastopstvo, ki je bilo navzoče pri papeževem kronanju. Popoldne je državni tajnik svete stolice priredil vsem zastopstvom, ki so se udeležila slovesnosti o priliki kronanja sv. očeta, ter diplomatskemu zboru pri Vatikanu, sprejem v dvorcu v papeški poletni rezidenci Castel Gandolfo.

Ustanovitev mestne policije v Kranju

Ljubljana, 14. marca. Z uredbo ministra za notranje posle z dne 10. marca 1938, III. br. 8727, je bilo ustanovljeno predstojništvo mestne policije v Kranju za področje občin Kranj in Strazisce. Predstojništvo začne poslovati 15. t. m. (Kr. banska uprava dravske banovine).

Vremensko poročilo

Pokljuka: —7, delno oblačno, 55 cm snega, srenec. Dom na Korni: —12, sončno, 145 cm snega, srenec. Dom na Voglu: —8, sončno, 135 cm snega, pršič. Mozir. planina: —7, sončno, 75 cm snega, pršič. Peca: —10, delno oblačno, 70 cm snega, pršič.

Predsednik francoske republike, Lebrun, je včeraj sprejel novega francoskega poslanika v Burgosu, maršala Petaina, ki bo nočjo odpotoval v Španijo.

Danes zvečer glasovanje o državnem proračunu

Belgrad, 14. marca. m. Na današnji seji narodne skupščine bodo razpravljali o predlogu državnih dohodkov in o finančnem zakonu. Razprava bo trajala ves dan ter bo končno glasovanje o državnem proračunu in finančnem zakonu proti večeru.

Daruj za osrednji slovenski prosvetni dom v Ljubljani!

Razglas Otona Habsburškega

Pariz, 14. marca. Nadvojvoda Oton Habsburški, ki se je zadnje čase mudil v Parizu, je za obletnico, kar je Nemčija zasedla Avstrijo, izdal poseben razglas »na avstrijsko ljudstvo«. To je po letu dni prvič, da se je oglašil pretendent na avstrijski cesarski prestol. Oglaš, ki ga prinaša francosko časopisje, pravi: »Ob prvi obletnici, kar je bila nasilno zasedena naša domovina, se zahvaljujem vsem tistim, ki so dokazali neomajno zvestobo veri v večno Avstrijo in s tem veri v našo vladarsko hišo.

Ta neštevilna pričevanja o vdanosti jasno kažejo, da Avstrija živi še vedno, čeprav je oropana vseh pravic in čeprav je avstrijsko ljudstvo grdo zatirano. Avstrija je celo močnejša in zavednejša kakor je kdaj bila. Naj bi vse Avstrijce prevzele prepričanje, da bo kljub sedanjim težavam pravična stvar konec koncev zmagala.

Bog ne bo nikdar zapustil Avstrije! V preganstvu, 1. marca 1939.

OTTO.

Listi pristavljajo, da bo tega razglasa deležni predvsem avstrijski begunci, v Avstrijo samo pa bo težko našel pot in še težje dobit kaj odziva.

Saj je po lanskem 13. marcu habsburška stvar v Avstriji za vedno pokopana, pa najsi habsburški krogi delajo še take utvare. Avstrijski begunci v Parizu so imeli za obletnico priključitve spominsko prireditev, katere se je udeležil tudi Oton Habsburški.

Dunaj, 14. marca. Listi objavljajo uradni sklep nemške vlade o zaplenitvi vsega habsburškega premoženja na nekdanjem avstrijskem ozemlju. Vse premoženje je odslej last nemške države.

Švicarski, poljski in grški poslanik so bili včeraj sprejeti pri španskem zunanjem ministru Jordanu in mu izročili svoje poverilnice.

Vesti 14. marca

Angleška kraljeva dvojica med svojim potovanjem po Ameriki ne bo obiskala Newyorka in svetovne razstave, kakor je bilo prvotno določeno, marveč samo uradno ameriško prestolnico Washington in pa bivališče predsednika Roosevelt v Hyde-parku.

Angleški zunanji minister lord Halifax je včeraj v poslanski zbornici ostro prijel časnikarje, češ da s pretiranimi poročili otežujejo delo vlade za mir in za obnovo angleškega javila.

Japonski vojni minister je včeraj v zbornici izjavil, da hoče Japonska skleniti trajen sporazum s Kitajsko, da pa Kitajci za zdaj še nočejo nič slišati o tem.

Španske nacionalne oblasti so zamenjale sina generala Miaje za Miguela Prima de Rivero, sina pokojnega španskega diktatorja de Rivero. Miajev sin je takoj odpotoval v Valencijo k očetu.

Načrt o petletnem miru na svetu si je zamislil angleški minister Samuel Hoare. Pri izvedbi tega načrta bi sodelovali Hitler, Mussolini in Stalin ter predsednika angleške in francoske vlade v soglasju s predsednikom Združenih držav Rooseveltom. Ti morje bi — je dejal angleški minister — po uresničenju tega načrta postali dobrotniki človeštva.

73 švicarskih vojakov, ki jih je zajel snežni vihar 2300 m visoko, kakor smo poročali v nedeljski številki, se je z lastnimi močmi rešilo iz nevarnega položaja včeraj, ko so viharji ponehali.

Novo odkritje o pravih vzrokih težnosti naznanja judovski učenjak, matematik in naravoslovec Einstein. Po njegovih trditvah je pravi vzrok težnosti neki pojav, ki je v sredi med elektriko in magnetizmom. Novo odkritje bo pojasnilo vse, doslej še nerazumljive skrivnosti o snovi in njenem izžarevanju — trdi Einstein. Treba je eveda čakati dokazov.

Varšavska policija je zadnje dni izvedla obsežne preiskave v prostorih nacionalistične stranke in na varšavski tehniki, kjer je imela stranka največ pristavev. Vse njene vidnejše člane so zaprl. Preiskava je menda v zvezi z zadnjimi demonstracijami proti Nemčiji in proti zunanjemu ministru Becku.

Angleško-poljsko družbo za pospeševanje trgovine med Poljsko in angleškimi kolonijami bodo v kratkem ustanovili v Varšavi. Priprave za ustanovitev družbe je vodil poseben angleški odposlanec admiral Osborne, ki se je mudil v Varšavi tiste dni, kakor italijanski zunanji minister. Poljska bo iz angleških kolonij dobivala predvsem surovine za svojo industrijo.

Italija bi jamčila nedotakljivost Češkoslovaške, a najprej se mora na znatnejši kredit, se odpovedati vsem političnim vezem in izvesti razmejitve. To stališče je zastopal predsednik italijan. vlade Mussolini ob obisku angleškega predsednika Chamberlaina v Rimu, kakor poročajo angleški listi zdaj, ko sa zaradi ČSR nastale nove, dobro pripravljene države...

Med Japonsko, Nemčijo in Italijo so se začela pogajanja o novi ureditvi trgovinskih zvez.

Pomen tržaškega pristanišča za Italijo

„Vrata, odprta na obe strani, toda ne enako široko

Ze sama lega Trsta daje temu pristanišču čisto drugačno vlogo, kakor pa jo imajo druga italijanska pristanišča. Genova je na primer tisto pristanišče, odkoder gre po večini samo italijansko blago v Vzhodno Afriko in kamor od tam prihajajo surovine. Vloga tega pristanišča je torej omejena na izmenjavo blaga med Italijo in njenimi afriškimi kolonijami, predvsem Abesinijo. Zato Genova ne- kateri imenujejo »nacionalno« pristanišče, to je takšno, ki vanj ni namenjeno blago iz drugih držav ali odkoder bi odhajalo italijansko blago drugam. Drug tip italijanskega pristanišča je Neapelj. Tu ni govora toliko o kakšni zamenjavi blaga s kolonijami ali drugimi državami, pač pa pride tu v prvi vrsti v poštev tujski promet. Dan za dnem prihaja v neapeljsko pristanišče ogromno tujcev, namenjenih v razne zanimive italijanske kraje. Poleg tega pa je Neapelj tisto pristanišče, odkoder odhaja večina italijanskih kolonistov in vojakov v kolonije in spet nazaj. Tu gre torej v največji meri za osebnost in ne za blagovni promet.

Cisto drugačno kot pristanišče Genova in Neapelj, pa je Trst. Njegova vloga je spet svojevrsna. V Trstu ne natovarjajo — vsaj po veliki večini ne — italijanskega blaga, pač pa blago, ki ga druge države izvažajo v Italijo in ki je po veliki večini namenjeno v Vzhodno Afriko. Tržaški trg ima nekako posredovalno vlogo v mednarodni trgovini. To pristanišče veže Podunavje, Južno Nemčijo, Češkoslovaško, Poljsko in v prvi vrsti severozahodno Jugoslavijo z velikimi italijanskimi posesti v Vzhodni Afriki. Vse te države pošiljajo svoje blago preko Trsta na širni italijanski afriški trg, kjer tega blaga mnogo potrebujejo in porabijo. Lahko si mislimo, kako bi bila prizadeta ta trgovina, če ne bi bilo velikega tržaškega pristanišča in bi moralo vse blago po elabših, daljših in zato tudi dražjih potih tja, kamor je namenjeno. V Vzhodno Afriko gre preko Trsta gradben les, sladkor, pivo, cement, papir, špirit, fižol in grah. Vsega tega Italijani sami nimajo mnogo, pač pa morajo uvažati iz Srednje Evrope. Večina teh proizvodov je namenjena v italijanska vzhodno-afriška pristanišča Maesaua, Assab in Mogadiscio. Nasprotno pa Italija še dosti dobro prodaja tudi pridelke iz svojih kolonij v druge države, kakor banane, kavo, surove kože in drugo. Poleg tega pa je v italijanskih kolonijah mnogo možnosti, da se tamkajšnja proizvodnja še poveča in da Italija na srednjeevropski trg spravi še več pridelkov iz Vzhodne Afrike kot dosedaj.

Tako je Trst tudi tista italijanska točka, odkoder odhajajo italijanski proizvodi iz kolonij v Srednjo Evropo. Tu se torej srečujejo dve trgovski poti. Prva prihaja od severa iz Srednje Evrope proti jugu, druga pa v nasprotno smer, iz afriških kolonij proti severu. Toda ta dva trgovska toka sta po svoji moči dokaj različna. Izvoza iz Trsta v afriške italijanske kolonije je 98%, uvoza iz Vzhodne Afrike pa le 2%.

Italija se na vso moč prizadeva, da bi svoje kolonije povzdignila v vsakem oziru na takšno stopnjo, da bi ji prinašale čimveč, da bi iz njih mogla izvažati, kolikor se le da. Zato je v veliki meri posvetila svojo skrb ravno kolonijam, ker

v njih vidi možnost za večji gospodarski procvit vsega italijanskega cesarstva. Italija bo imela od svojih afriških posestev korist, kadar bo v njih proizvodnjo dvignila na tolikšno višino, da ji bo ta prinašala več, kakor pa mora Italija v te svoje kolonije izvažati. Pri tem sicer dobro napreduje, vendar bo minulo še precej časa, da bo iz svojih izvenevropskih posestev dobila to, kar je zanje žrtvovala.

„Lažnik“

Vsebinska Goldonijeva komedije, s katero bo gostovalo gledališče „Teatro di Venezia“ v sredo, 15. marca v ljubljanski operi

Igralska skupina »Teatro di Venezia« iz Benetk, ki bo gostovala v sredo, 15. t. m. v opernem gledališču, bo vprizorila klasično Goldonijev komedijo »Lažnik« v italijanskem jeziku. Igra je izredno zabavna. Pri njej bo imelo občinstvo priliko spoznati klasični komedijski slog igranja. Skupina ima svoje dekoracije in kostume. Vsebinska igra bo objavljena v časopisih in na sporedih. Predprodaja vstopnic v operni blagajni.

Florindo prakticira medicino pri doktoru, očetu Rosaura in Beatrice ter je boječje zaljubljen v Rosaura, ne da bi našel poguma razodeti ji svojo ljubezen. Zato naroči godbenike in pevce, da bi ji s serenado priznal svoje želje. V prvi sliki sta Florindo in njegov sluga Brighella pred hišo odsotnega doktorja. Pevci pojejo serenado. Rosaura in Beatrice prideta na balkon in se pripravata, kateri velja podoklica. Florindo in Brighella med tem odideta. Kapitan Lelio, sin beneškega trgovca Pantalona in njegov sluga Arlecchino prideta iz gostilne. Lelio dvori damama na balkonu, se jima predstavi kot Don Asdrubale markiz Castel d'Oro in trdi, da je serenado naročil on. Arlecchino pa spozna po odhodu obeh dam Colombino, hišno, se ji predstavi kot Don Piccaro Katalonski ter se ji zlaže, da je naročil serenado zanj. — V II. sliki pošlje Florindo, ki hoče napraviti Rosauri veselje, Brighella kupiti 40 vatlov čipk ter jih ji veli poslati. Vitez Ottavio, ki je zaljubljen v Beatrice, najde Florinda pod balkonom doktorove hiše, ga osumi, da tudi on ljubi Beatrice ter skleneta tekmu lepo zagosti. Pred gostilno sreča Lelia, ki mu pove, da je omrežil obe dekleti in da se je zvečer pri njih gostil. Ottavio verjame Leliovu laži in je vesel, da mu doktorine hotel dati Beatrice, kajti zdaj se je prepiral, da bi bila slaba žena. Med tem ko dvori Lelio Rosauri, ki stoji zakrpana v spremstvu svoje hišne Colombine iz hiše, pride sel, ki ji prinese Florindovo čipko. Ker pa ne ve povedati, kdo ji jo poslal, se Lelio zlaže, da je to on. Arlecchino skuša lagati Colombini in ponema Lelia, toda ne uspe. Pantalone in doktor sta pripotovala skupaj iz Padove ter sklenila, da naj vzame Pantalonev sin Lelio doktorovo hčer Rosaura. Oče da bo mogla vzeti Lelia Pantalona, ona pa mu prizna, da se je medtem zaročila z donom Asdrubalom. Isto trdi tudi Beatrice. V medsebojnem prepiru pove Rosaura Beatrici, da je Ottavio natvezil očetu laž o njunem ponočevanju s tujcem in obe oštejeta pri-

Na eni strani je torej treba zvišati proizvodnjo v kolonijah, na drugi strani pa odpreti poti, da bo to kolonijalno blago prišlo ne samo na italijanski trg, pač pa tudi v ostalo Evropo.

Iz vsega tega pa je razumljivo, zakaj posveča Italija tolikšno pozornost ravno Trstu in njegovemu pristanišču. To so njena vrata, ki odpirajo pot italijanskemu blagu na severovzhod. Ta vrata so sicer odprta, toda odprta — in to mnogo bolj na stečaj — tudi v nasprotnem smislu, iz srednje Evrope proti jugu. Ravnotežje bo nastopilo tedaj, ko se bodo ta tržaška vrata na obe strani — za uvoz in izvoz — vsaj enako široko odpirala. In to bo šele ravnotežje.

šedšega Ottavia. Ta pa spregleda, da ga je nalagal Lelio. — V III. sliki razjasni Ottavio doktoru, da je bil žrtve Lelieve laži in prosi za Beatricino roko. Pantalone pove svojemu sinu Leliju, da ga namerava oženiti, ker pa Lelio ne ve, da misli oče na Rosaura, se zlaže, da je že poročen z Briseido Biscoti iz Rima. Florindo hoče razodeti svojo ljubezen Rosauri v sonetu, ki ji ga vrže na balkon. Za njim pride pod balkon Lelio ter prizna Rosauri, ko ta najde sonet, da ga je napravil on zanj. Rosaura predstavi doktoru tujega snubača (Lelia) in oče mu jo je pripravljen dati za ženo, če bodo podatki o njem ugodni. Ottavio hoče dobiti v dvoboju zadoščenje za laži, ki mu jih je natvezil Lelio ter izda doktoru, da je »tujec« Asdrubale — Lelio, Pantalonev sin. Doktor je ogorčen. — V IV. sliki prejme Pantalone samski list, ki si ga je dal poslati Lelio ter presteže pismo, ki ga piše Cleonice, ki ji je obljubil Lelio zakon. Lelio se skuša pred očetom izvit z različnimi lažmi in končno zvrne krivdo glede zapeljane Cleonice na Arlecchina, češ da je zlorabil njegovo ime in pod pretvezo, da je Lelio obljubil Cleonici zakon. — V V. sliki razjasni doktor Rosauri, da je don Asdrubale Lelio, ki pa je že poročen. Ottavio razodene svojo ljubezen Beatrici. K Pantalonu pride Cleonice, zapuščena Lelievu ljubcu, ki ji je Lelio obljubil ženitev. Pantalone ji dopoveduje, da to ni bil Lelio, temveč njegov sluga Arlecchino, ki je zlorabil Lelievo ime. Ko pa pride Arlecchino, se izkaže, da je bil zapeljavec vendarle Lelio. Lelio snubi pri doktoru Rosaura ter mu s samskim listom dokaže, da ni oženjen. Njegov oče Pantalone pa pove, da je Lelio že vezan, ker je obljubil zakon Cleonici. Končno se razjasni vse Lelieve laži; Florindo dobi Rosaura, Ottavio Beatrice, Arlecchino Colombino, po Lelia pa pride ječar, da bi ga zaprl zaradi goljufij, dolgov, sleparij, krivih priseg itd. Toda Cleonice je bogata in je pripravljena plačati vse Lelieve dolge, če bi jo vzeli. Lažniku Leliju ne preostane druga rešitev, kot sprejeti ponudbo.

Iznajdljiva ljubezen

V nekem pariškem predmestju sta živel dva stara zakonca in uživala pokojnino, ki si jo je mož zaslužil po dolgih in napornih letih službe. Nič ni vzmirljalo njunega življenja, živila sta brez dogodkov, ki bi bili omembe vredni in nikdar se ni ničesar pripetilo, kar bi prekinilo njuno mirno in enakomerno življenje. Ker sta bila že stara, sta si najela služkinjo, da jima je pri napornejšem delu pomagala in jima s čim postregla. Bilo je to mlado, 16 letno kmeteko, brhko in zdravo dekle. In temu dekletu se je zgodilo to, kar se zgodi skoro slehernemu zemljanu — zaljubilo se je. Končno nič čudnega. V »letih neradnih« se to marsikomu pripeti, komu pa še pozneje, ko je že »stari panj«. Okoliščine pa, v katerih se je ta ljubezenska zgodba odigrala, so bile nenavadne, rekli bi — moderno romantične.

V stanovanju je naenkrat začel uhajati plin iz cevi. To se je neprestano ponavljalo, čeprav je vsakokrat prišel mestni uslužbenec in napeljava popravil. Končno se je delavcu, ki je cev prišel popravljati že desetič, le čudno zdelo, da je cev vedno pokvarjena. Zato je zakonca opozoril, naj se obrneta na policijo, da se dožene, kako in kaj, ker je zelo nevarno, da cev enkrat raznese. Policija je stvar vzela krepko v svoje roke in ugotovila, da cevi ni pokvarjal nihče drugi kot domača služkinja. Zakaj? Delavec, ki je hodil cev popravljati, se ji je takda strašno dopadel, da se ji je zdela, da ne more živeti brez njega. In ker si ni znala drugače pomagati, je enostavno vselej pokvarila cev, da jo je prišel popraviti. Skesano je vse pred policijskim komisarjem priznala in prosila odpustitve. Policijski komisar, moder mož in že poročen, se je spomnil svojih mladih let. Dobro se je zavedal, da je ljubezen iznajdljiva. Lepo je poučil dekle, da je tako izražanje ljubezni nevarna reč. Pa je dekletu kljub temu zaenkrat odpustil.

In konec zgodbe? Dekle in fant sta se vzela in tako le srečno končala »plinsko ljubezen«.

Tiara sv. očeta Pija XII

Dobra filmska reklama za „Zadnje povelje“

Preden so v Zagrebu začeli vrteti senzacionalni avijatični film »Zadnje povelje«, v katerem igra glavno vlogo Errol Flynn, od Warner Bros. »Jutranje listu« priobčili 11 člankov, v katerih so bila vprašanja, ki so bila v zvezi z avijacijo in s filmom samim. Odgovoriti je bilo treba na devet vprašanj. Tekmovanje je bilo izključno za dame. 833 tekmovalk jih je odgovorilo prav. Warner Bros. so organizirali za reklamo »zračne krste«; tiste dame, ki so pravilno odgovorile, so se lahko peljale brezplačno z aeroplanom nad zagrebškim aerodromom. Povrhu je bilo še drugo tekmovanje pod naslovom »Z aeroplanom za tri dni v Primorje«. Tekmovalke, ki so v predprodaji kupile vstopnice za film »Zadnje povelje« ter pri tem oddale kupone prvega tekmovanja, so se lahko udeležile tega drugega tekmovanja. Zmagovalka (izrečana) je dobila pravico do brezplačnega poleta na Susak in do tridnevnega brezplačnega bivanja v najlepšem hotelu Crikvenice, v »Miramaru«. Tak način reklame je res brez dvoma učinkovit!

Programi Radio Ljubljana

Torek, 14. marca: 11. Solška ura: Glasbeno predavanje o kitari. Kitara kot solo instrument in za spremljavo. Vmes predvajanje na instrumentu (g. Stanko Prek) — 12. Mozartovega cesarstva (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Gosli in kitara (gg. prof. Karel Jeral in Stanko Prek) — 14. Napovedi — 18. Poster spored: Radijski orkester — 18.40 Problem maha naroda (g. dr. Fr. Veber) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: 100 letnice rdnje privatne pošte v Srbiji (Dimitrije Djordjevič) — 19.50 Deset minut zabave — 20. Smetana: Valensteinov tabor, suita (plošče) — 20.30 Claudel: Zamenjava, drama (elani Nar. gledališča v Ljubljani) — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Nadaljevanje koncerta lahke glasbe (R. o.)

Sreda, 15. marca: 12. Pesmi iz zvočnih filmov (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Kvinet trobil — 14. Napovedi 16. Mladinska ura: a) Slovenski delež pri odkritjih v Afriki v 19. stol. (g. dr. Valter Bohinec); b) Papirnati zmaji (g. M. Zor) — 18.40 Racionalizacija industrije (g. Avgust Kuhar) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Razvoj opere v Zagrebu (Anton Dobronić) — 19.50 Prirodopisne zanimivosti (g. prof. Fr. Pengov) — 20. Koncert francoskan- skega cerkvenega zbora (sodeluje gdđ. Valerija Heyblová, vmes orgle solo (p. Sal. Majhenič) — 21.15 Salonski kvartet — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Orglice in harmonika (gg. Petan France in Stanko Avgust).

Drugi programi

Torek, 14. marca: Belgrad: 20. Narodne pesmi — Komorna glasba — 22.15 Klavir — Zagreb: 20. Opera — Praga: 19.25 Vojaška godba — 19.55 Narodne pesmi — 20.35 Orkestralni koncert — Sofija: 19.30 Orkestralni koncert — 20. Kvar- tet — 20.55 Ruske romane — Varšava: 20. Thoma- sova opera »Mignon« — Budimpešta: 19.30 Opera — Trst-Milan: 17.15 Pl. glasba —

Tanki med palmami (Slika s španskih bojišč).

Norman Raily Raine:

JUNAŠTVA ROBINA HOODA ZGODOVINSKI ROMAN S SLIKAMI

»V redu, Bess, to je vse lepši Robin ba rešil lady Marian, toda treba je rešiti tudi kralja Riharda! Njegovo življenje je dragoceno nam vsem! Kje je tedaj kralj?«

Tudi Much se je bil razjezil in prav tako burno odvrnil Bess. Jezilo ga je, ker jo je bil že dvakrat zaman vprašal, kje je kralj Rihard z Levjim ercem.

Bess se je pomirila, se vzdrnila iz svoje zanešenosti in se otresla za hip skrbni za lady Marian ter odgovorila: »Dickon se je bil odpravil v gostilno ob Kentski cesti!«

»V Luttonovo gostilno?«

Hlastno je bil vprašal Much in jo prijel za roko.

»Da, tam je bil kralja Riharda z Levjim ercem prepoznal škof iz Black Cannona, ko se je bil včeraj slučajno ogledal, ker ga je na potovanju iznenadila huda ploha. Brž je odšel še ponoči iz gostilne, hodil vso noč skozi dež in blato ter prišel dopoldne v Nottingham. Nemudoma je o svojem opazovanju obvestil princa Ivana brez dežele ter sira Guyja Gisbourneškega.

Dickon, propalica, plemič, ki mu je bil kralj Rihard z Levjim ercem odvezel plemstvo ter mu za kazen odvzel vsa posestva, je dobil od princa Ivana brez dežele zapoved, naj kralja zahrbtno ubije. Odšel je in bo to povelje tudi izvršil, ker sovraži kralja iz dna duše. Če

takoj kreneš na pot, ga boš po etranskih stezah morda lahko še prestregel, saj se dobro spoznaš v sherwoodskih gozdovih! Morda ga boš utegnil srečati že v Low Woodu!«

»Dobro, takoj se odpravim!« ji je resno odvrnil Much, nato pa se je spet spustil po lestevici v podzemne prostore. Pri tem je dejal z nasmehom svoji Bess:

»Draga moja Bess, poljubi me za slovo! Na težko in nevarno pot se podajam! Bogve, če se bom še kdaj vrnil živ in zdrav! Vošči mi srečo na to pot!«

Bess se je sklonila k njemu ter ga oboroč stisnila k sebi. Vroče ga je poljubila na usta.

»Tako, zdaj pa glej, da se hitro spraviš od tod, da ne boš že prekasen! Bodi korajžen, mihi name in pazi!«

Vzravnala se je in pogledala Mucha hvaležno. V očeh pa se ji je hkratu tudi zabliznila skrb.

»Rotim te, Much, pazi se!«

»Brez skrbi bodi!« je odvrnil Much in izginil. Nad njim so se zaprla vrata, kakor bi v sobi eplah vse čas ne bilo nikogar razen nje in gostilničarja Prina.

Bess se je tesno zavila v svojo temni plašč in se v naglici poslovila od krmeljara in že je stekla ven v temno noč.

Tudi nazaj gredé je hodila previdno in oprezno. Svojo nalogo je bila srečno dokončala. Vesela se je vračala. Nihče ji ni zapazil, ko je spet stopila v grad

ter se po mračnih hodnikih pritiho tapila do svoje sobe.

Globoko se je oddahnila, ko je sedla na posteljo. Kar oblečena je legla. Čutila je, da je bila opravila nad vse dragoceno delo. Spet se je pokazalo upanje. Zaspati pa ni mogla, ker je morala do jutra misliti na lady Marian, ki je uklenjena prebivala v ječi.

Tačas Much ni prav nič okleval. Vedel je, da je vsaka minuta dragocena in da mora zato ravnati hitro ter na vso moč oprezno. Ni imel več časa, da bi obvestil Robinu Hooda, ki ga zdaj ni bilo to v bližini. Drugim ni hotel reči nobene besede.

Pripravljen se je torej sam na pot, opasal si je meč ter se oborožil s shefieldskim nožem. V Sheffieldu so že od nek- daj delali najboljšje angleške nože. Stekel je v noč.

Zavil je takoj od glavne ceste, ki je vodila prav do Luttonove gostilne, v stran ter se poglavl v grmovje, kjer je hotel kolikor so ga nesele noge po skritih etezah in bližnjicah proti Low Woodu.

Konj tod ne bi bil mogel biti hitrejši od njega, tako urne je napredoval.

Ze v kratkem času, po dobrih dveh urah, je prišel do reke, ki teče skozi Low Wood. Čez to reko je moral iti tudi Dickon, če je hotel priti do Luttonove gostilne.

Sklonil se je in pazljivo pregledal travo, zemljo in rečne bregove, ki so bili zasuti zrnivko in pogrnjeni tu pa tam z ilovico. Z največjo pozornostjo je obšel ves rob, da bi videl, če so kje morda odtenjeni sledovi konjskih kopit. Če bi bil našel te sledove, potem je bil Dickon že prebredel reko. Ostalo mu tedaj ne

bi ničesar drugega, kakor da bi se še sam spustil v reko in jo prebredel ter se nato poglavl za ubijalcem, ki je hitel k Luttonovi gostilni. Če le ne bi bil ves njegov trud morda že odveč!

Čez nekaj časa se je Much spet vzravnal in se zadovoljno nasmešnil. Nj- kjer ni bilo opaziti zvezih sledov. Ne konjsko kapito, ne človeška noga nista bili v ilovico in miško še vpisali svojih sledov. Dickon torej še ni bil prijahal do reke!

Zadovoljen s to svojo ugotovitvijo je Much sedel za nekaj časa v travo ob robu rečnega brega ter prijel za meč. Potem pa se je naglo dvignil in kakor verveč spretne splezal na drevo, ki se je s svojo gosto krošnjo pripognilo nad vodo ter ogledoval svoje zelene veje na gladini, ki se je lesketala kakor zrcalo.

Kakor divja mačka, ki preži na svoj plen, se je spretno skril v vejeve. Vse okrog sebe je lahko pregledal od tod, njega pa ni mogel zapaziti nihče. Kakor divja mačka, ki se najprej prituhe in zvije, da potem nenadoma bliskovito skozi in plane na svoj plen, se je spravl Much v rogavilo košate veje, ki so ga obdajale, in jih še bolj spletel med seboj. In na plen mu ni bilo treba dolgo časa čakati.

Nenadoma je v daljavi zaslišal peket konjskih kopit. Hitro so tolkla kopita po trdi cesti, brez dvoma se je jezdecu nekam od sile mudilo, da je žival pri- ganjal k tako naglemu diru.

V Muchu je zatrepetala slednja mi- sica, vsak živec se je napel. V očeh pa se mu je posvetilo kakor bi se bila vanje v hipu vselila vsa nočna svetloba,

ki je ležala tako medlo raztresena po mračnih gozdovih. Prežal je na svojo žrtev, ki je morala vsak čas priti.

Na rečem bregu se je prikazal konjenik, ki je jezdit živahnega, pa od dir vsega zasoplenega konja. Močan in visok je bil jezdec, ki je zdaj konju popustil vajeti, da se je lahko s smrkčom dotaknil vodne gladine in začel piti. V tihi noči je bilo prav razločno slišati, kako je konj počasi srebrel vodo in se oddihaval kakor bi kdo ječal in stokal nekeje v daljavi. Od časa do časa je tudi zarezgal.

Konj je pil dolgo. Ko je končno dvig- nil glavo, pa je konjenik spet napel vajeti, izpodbedel konja in žival je svoje breme voljno ponesla naprej. Zabredla je previdno v vodo ter se premikala prav počasi, ker je z nogami preskušala dno in globino vode. Povprek je šla po reki proti drugemu bregu. Kadar je stopila v plitvino, je začefotala po gladini, da je voda zapljuskala z zamolklim šumom kakor bi bil kdo po njej udaril s ploščkim veslom.

Much je pridržal sapa in napel oči. Videl je, kako se je obris konjenika, ki je bil v temni noči videti še višji in mogočnejši, počasi premikal po vodi naprej, na ono stran. Previdno se premika, čeprav se ji brez dvoma močno mudi.

Pravkar je prispel na sreda reke.

Prav tako nekako stoji kakor je ta- krat stal srnjak, na katerega je prežal Much, ko ga je pozneje zalotil sir Guy Gisbourneški in ga je Dickon dvakrat zaporedoma s pestjo udaril v obraz.

Samo korak ali dva, pa je prišla Muchava ura!